

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning

Aan: Gemeente Soest, Hans de Jong
Van: Tijmen van de Poll
Datum: 1-2-2016
Kopie: Rein Bruinsma
Projectnummer: BE5114-113-100
Ons kenmerk: I&BN001D01
Classificatie: Projectgerelateerd

Onderwerp: Quick-scan stikstof bestemmingsplan Soesterberg Noord

1. Introductie

De gemeente Soest heeft het voornemen om het bestemmingsplan Soesterberg Noord vast te stellen. Dit bestemmingsplan maakt ontwikkeling mogelijk van 310 wooneenheden en uitplaatsing van bedrijfsmatige activiteiten. De planlocatie is gelegen tussen de voormalige vliegbasis en de provinciale weg N237 in Soesterberg, gemeente Soest.

De genoemde ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt hebben uitstoot van stikstofoxiden en ammoniak tot gevolg. Ze kunnen daardoor depositie van stikstof tot gevolg hebben op Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is gelegen op ca. 10 kilometer van de planlocatie. Het betreft het gebied Oostelijke Vechtplassen.

Als een bestemmingsplan vanwege stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tot significant negatieve effecten op stikstofgevoelige habitats leidt en daarmee mogelijk tot aantasting van de natuurlijke kenmerken, dan kan een plan conform de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nb-wet) niet zonder meer vastgesteld worden. Er is dan een passende beoordeling nodig om de zekerheid te bieden dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast.

In een quick-scan is in beeld gebracht welke effecten het bestemmingsplan Soesterberg Noord op de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden heeft. Daartoe is op basis van maximale invulling een depositieberekening met het rekenmodel AERIUS Calculator uitgevoerd. Van daaruit is gekeken of de Nb-wet wat betreft stikstofdepositie belemmeringen opwerpt voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

In deze notitie zijn de resultaten van de quick-scan opgenomen. Eerst komt het wettelijk kader aan bod, gevolgd door de gehanteerde uitgangspunten bij de depositieberekening. Tot slot zijn de resultaten van de berekening en de daaruit voortvloeiende conclusies beschreven.

2. Wettelijk kader

Conform art. 19j van de Nb-wet moeten bestuursorganen bij plannen die significante gevolgen kunnen hebben voor de betreffende Natura 2000-gebieden, een passende beoordeling opstellen voor het betreffende gebied. Deze passende beoordeling moet de zekerheid geven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. In deze gevallen moet ook een plan-MER conform art. 7.2a van de Wet milieubeheer worden uitgevoerd.

Sinds 1 juli is het Programma Aanpak Stikstof (hierna: PAS) van kracht. Dit programma is in art. 19kg verankerd in de Nb-wet. Het programma bevat een integrale beoordeling van de bron- en gebiedsgerichte maatregelen voor de aanpak van de stikstofproblematiek. Deze maatregelen worden getroffen in en nabij de Natura 2000-gebieden die onderdeel zijn van het PAS. De integrale beoordeling brengt mee dat het aspect stikstof voor een Natura 2000-gebied in het PAS geheel is afgewogen.

In formele zin heeft het PAS geen betrekking op reguliere bestemmingsplannen. De wetgever heeft er bewust voor gekozen om bestemmingsplannen buiten het PAS te houden en geen toedeling van ontwikkelingsruimte aan bestemmingsplannen mogelijk te maken. Er geldt een uitzondering voor bestemmingsplannen voor gebieden die zijn aangemerkt als “ontwikkelingsgebieden” als bedoeld in art. 2.3 van de Crisis- en herstelwet. Als deze plannen voldoen aan de eisen van art. 19db van de Nb-wet, dan kunnen ze als toestemmingsbesluit gelden voor toedeling van ontwikkelingsruimte voor projecten en andere handelingen in het kader van de vergunningverlening. Soesterberg Noord is aangemerkt als “ontwikkelingsgebied” in de zin van art. 2.3 van de Crisis- herstelwet.

Voor activiteiten die slechts in geringe mate bijdragen aan de depositie van stikstof op een Natura 2000-gebied, maakt het PAS uitvoering van die activiteiten zonder afzonderlijke toestemming mogelijk. Daarvoor is vereist dat de zogenaamde *grenswaarden* niet worden overschreden. In het Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof is daarvoor een waarde van in beginsel 1 mol stikstof per hectare per jaar (1 mol N/ha/jr) opgenomen¹. Voor activiteiten die vallen onder de *grenswaarde* is op het niveau van het programma op voorhand uitgesloten dat deze afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of activiteiten de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied kunnen aantasten wat betreft stikstofdepositie².

Een specifieke categorie betreffen activiteiten met een depositietoename van minder dan de zogenaamde *drempelwaarde* van 0,05 mol N/ha/jr. Bij activiteiten met een depositietoename onder de *drempelwaarde* is op grond van het PAS sprake van een verwaarloosbaar effect. Op basis van indicatieve berekeningen is beoordeeld dat naar verwachting de maximale cumulatieve bijdrage van alle voorziene uitbreidingen onder de *drempelwaarde*, afgezet tegen de verwachte effecten van herstelmaatregelen, de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet kunnen aantasten. In het PAS is rekening gehouden met de deposities die lager zijn dan de *drempelwaarde*: deze maken deel uit van de achtergronddeposities en worden binnen het programma gemonitord³.

Het PAS is passend beoordeeld. Deze passende beoordeling is ingevuld door gebiedsanalyses – waarin de ecologische gevolgen voor elk Natura 2000-gebied afzonderlijk is getoetst, en een generiek deel dat betrekking heeft op de overkoepelende aspecten van het programma. De passende beoordeling voor het generieke deel was onderdeel van een plan-MER dat voor het programma is uitgevoerd. Op basis van de passende beoordeling (gebiedsanalyses en generiek deel) kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied verslechteren of worden aangetast, gelet op de instandhoudingsdoelen van het gebied.

3. Uitgangspunten bij de berekening

De gevolgen van het plan zijn gezien in relatie tot de referentiesituatie. De referentiesituatie betreft de huidige feitelijke situatie. De beoogde situatie is de situatie waarbij de ontwikkelingen die het bestemmingsplan (bij maximale invulling) mogelijk maakt, gerealiseerd zijn. De effecten van de beoogde situatie voor de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zijn berekend met AERIUS Calculator. Dit is het officiële en geaccrediteerde rekenmodel binnen het PAS.

In AERIUS zijn de volgende invoergegevens gehanteerd voor de beoogde situatie:

- 310 wooneenheden. Er is uitgegaan van 100% 2-onder-1 kap woningen. Dit is een worst-case uitgangspunt (de emissie van tussenwoningen en appartementen is lager). In AERIUS zijn de standaard emissiewaarden van woningen conform de module ‘Plan’ gehanteerd.
- 1860 lichte motorvoertuigen en 6 zware vrachtoertuigen per weekdaggemiddeld etmaal. Woningen hebben verkeersaantrekkende werking tot gevolg. Conform de CROW-publicatie

¹ Wanneer ten aanzien van een hectare van een voor stikstof gevoelige habitat in het desbetreffende Natura 2000-gebied 5% of minder beschikbaar is van de depositieruimte voor grenswaarden, wordt de grenswaarde van rechtswege verlaagd naar 0,05 mol N/ha/jr.

² Ministerie van Economische Zaken, Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2015), Programma Aanpak Stikstof 2015-2021, zoals gewijzigd na partiele herziening op 15 december 2015, publicatienummer 89224.

³ Ministerie van Economische Zaken, Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2015), Programma Aanpak Stikstof 2015-2021, zoals gewijzigd na partiele herziening op 15 december 2015, publicatienummer 89224.

Verkeersgeneratie woon- en werkgebieden⁴ is per woning per etmaal uitgegaan van 6 lichte motorvoertuigen en 0,02 vrachtoertuigen. De voertuigen zijn 100% op 1 weg in het midden van het plangebied geprojecteerd, uitgaande van een weg binnen de bebouwde kom.

- Realisatiejaar 2017. Het is niet aannemelijk dat alle ontwikkelingen in 2017 gerealiseerd zullen zijn. 2017 is daarmee een worst-case uitgangspunt, met name vanwege in de tijd afnemende uitstoot door wegverkeer als gevolg van een schoner wordend wagenpark. In een later jaar zal de emissie en daardoor ook de depositie lager uitvallen.

Het bestemmingsplan voorziet ook in uitplaatsing van bedrijfsactiviteiten binnen de planlocatie. Deze bedrijfsactiviteiten kunnen onder andere vanwege uitstoot van stikstofdioxide door verkeer van en naar de bedrijven, gevolgen hebben voor de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Deze uitplaatsing kan daardoor tot afname van stikstofdepositie leiden. Het effect van uitplaatsing van bedrijfsactiviteiten is niet in de berekening meegenomen. Daarmee is een worst-case en maximaal mogelijk effect berekend.

4. Resultaten AERIUS-berekening

In tabel 1 is de met AERIUS berekende depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden berekend⁵. Het betreft sec de depositie ten gevolge van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan Soesterberg Noord mogelijk maakt. In de bijlage is de uitdraai van de AERIUS-berekening opgenomen.

Tabel 1. Stikstofdepositie t.g.v. bestemmingsplan Soesterberg op Natura 2000-gebieden in 2017.

Natura 2000-gebied	Effect stikstofdepositie 2017 [mol N/ha/jr]
Drempelwaarde	0,05
Oostelijke Vechtplassen	0,03
Kolland & Overlangbroek	0,02
Naardermeer	0,01
Rijntakken	0,01

Uit de tabel volgt dat de maximale stikstofdepositie ten gevolge van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt niet meer dan 0,03 mol N/ha/jr bedraagt. Daarmee is sprake van een depositie onder de drempelwaarde van 0,05 mol N/ha/jr.

5. Conclusies

De ontwikkelingen die het bestemmingsplan Soesterberg Noord mogelijk maakt, leiden in zijn totaliteit en bij maximale invulling tot een stikstofdepositie van niet meer dan 0,03 mol N/ha/jr. Vanwege de worst-case gehanteerde uitgangspunten en omdat de mogelijke effecten door uit te plaatsen bedrijfsactiviteiten niet zijn meegenomen, is het aannemelijk dat het effect in werkelijkheid lager zal zijn dan 0,03 mol N/ha/jr.

Omdat het totale, maximale effect op de stikstofdepositie in Natura 200-gebieden kleiner is dan de drempelwaarde van 0,05 mol N/ha/jaar, achten wij dat met inachtneming van het PAS kan worden geconcludeerd dat het bestemmingsplan wat betreft stikstofdepositie niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betreffende Natura 2000-gebieden. Ontwikkelingen met een stikstofdepositie onder de 0,05 mol N/ha/jr zijn betrokken in de PAS-systematiek, waaronder de passende beoordeling. Op basis van de passende beoordeling van het PAS (gebiedsanalyses en

⁴ CROW (2007), Verkeersgeneratie woon- en werkgebieden, vuistregels en kentallen gemotoriseerd verkeer. Publicatie 256.

⁵ Gepresenteerd zijn de deposities op die stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden waar de kritische depositiewaarde wordt overschreden. Daar waar de kritische depositiewaarde niet wordt overschreden zijn significant verstorende effecten en aantasting van de natuurlijke elementen op voorhand uitgesloten. Die gebieden maken daarom geen deel uit van het PAS.

generiek deel als onderdeel van het plan-MER) kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied verslechteren of worden aangetast, gelet op de instandhoudingsdoelen van het gebied. Op grond daarvan vormt de Nb-wet wat betreft stikstofdepositie in onze ogen geen beletsel voor het vaststellen van het bestemmingsplan. Omdat met deposities onder de drempelwaarde rekening is gehouden in het PAS en het PAS reeds passend beoordeeld is, hoeft het dan ook niet apart passend beoordeeld te worden. Om die reden vloeit er uit de Nb-wet dan ook geen m.e.r.-plicht voor dit specifieke bestemmingsplan voort.

Wat betreft de uitvoerbaarheid van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan planologisch mogelijk maakt, kan in het licht van het PAS het volgende aangegeven worden. Op basis van de in deze quickscan gehanteerde uitgangspunten veroorzaken deze ontwikkelingen zowel afzonderlijk als in zijn totaliteit, geen depositietoename boven de *drempelwaarde* van 0,05 mol N/ha/jr op Natura 2000-gebieden. Daarmee is er conform het PAS sprake van vergunning- en meldvrije ontwikkelingen. Aanwending van ontwikkelingsruimte middels een toestemmingsbesluit is daarmee niet aan de orde. Omdat geen sprake is van toedeling van ontwikkelingsruimte (het effect is kleiner dan 0,05 mol N/ha/jr, daarvoor wordt geen ontwikkelruimte aangewend), is de uitzondering in het kader van de Crisis- en herstelwet in dit geval niet aan de orde.

Disclaimer

In formele zin heeft het PAS geen betrekking op reguliere bestemmingsplannen. De wetgever heeft er bewust voor gekozen om bestemmingsplannen buiten het PAS te houden en geen toedeling van ontwikkelingsruimte aan bestemmingsplannen mogelijk te maken. In dit geval is er vanwege een effect onder de 0,05 mol N/ha/jr geen sprake van aanwending van ontwikkelingsruimte (daarvan is sprake vanaf een effect van meer dan 1 mol N/ha/jr). Wij achten het verdedigbaar om in het geval dat er bij een bestemmingsplan sprake is van een effect van minder dan de *drempelwaarde* van 0,05 mol N/ha/jr, met gebruikmaking van de onderbouwing van het PAS uit te sluiten dat het plan leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betreffende Natura 2000-gebieden. De Handreiking Passende beoordeling stikstofaspecten bestemmingsplannen van het Ministerie van Economische Zaken⁶ raadt ook aan om voor ontwikkelingen die leiden tot een depositie van ten hoogste de *grenswaarde*, te refereren aan de onderbouwing die het PAS daarvoor levert. De Handreiking is echter niet specifiek op welke wijze gerefereerd moet worden aan het PAS. Er is hierover nog geen jurisprudentie voorhanden.

Bijlage: uitdraai AERIUS-berekening.

⁶ Ministerie van Economische Zaken (2015), Handreiking passende beoordeling stikstofaspecten bestemmingsplannen, 17-6-2015.

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U kan dit document gebruiken voor de onderbouwing van depositie onder de drempelwaarde (0.05 mol/ha/j) in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, afhankelijk van de door u gekozen rekeninstellingen.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH₃) en stikstofdioxide (NO_x), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt. Op basis van de gekozen rekeninstellingen zijn de resultaten op Natura 2000-gebieden, als wel voor overige natuurgebieden inzichtelijk gemaakt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator. Voor meer toelichting verwijzen we u naar de websites www.aerius.nl pas.naturazoo.nl.

Berekening Situatie 1

- ▶ Kenmerken
- ▶ Emissie
- ▶ Depositie natuurgebieden
- ▶ Depositie habitattypen

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
RHDHV	-

Activiteit

Omschrijving

Quick-scan stikstof bp Soesterberg Noord

Datum berekening	Rekenjaar
------------------	-----------

29 januari 2016, 13:22

2017

Rekeninstellingen

Berekend met een straal van 20,0km rondom de bron(nen)

Totale emissie

Situatie 1

NOx 761,45 kg/j

NH₃ 316,39 kg/j

Depositie

Hectare met
hoogste project-
bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Provincie
--------------	-----------

Oostelijke Vechtplassen

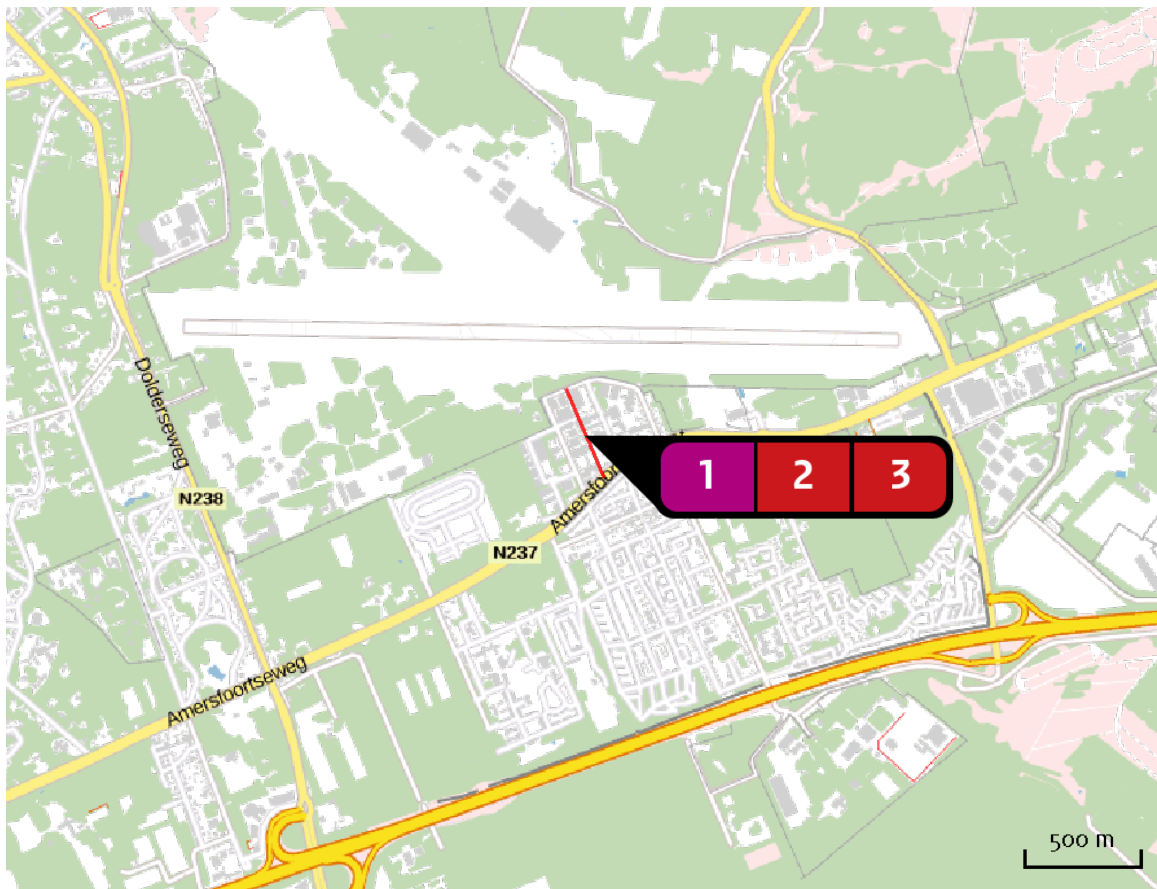
Noord-Holland

Situatie 1

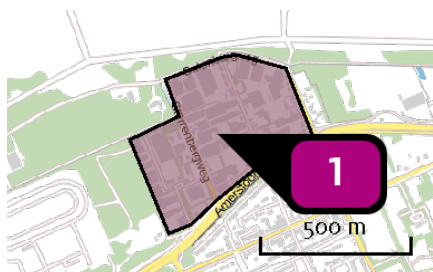
0,03

Toelichting

Locatie
Situatie 1

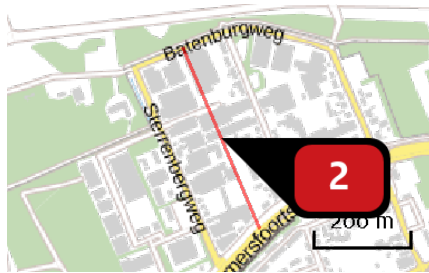

Emissie
(per bron)
Situatie 1

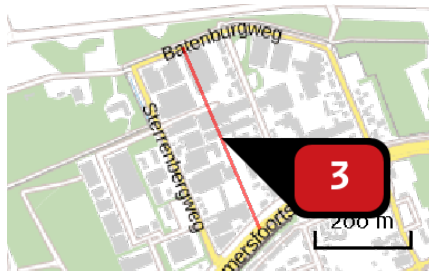
Naam **Woningen**
 Locatie (X,Y) **147603, 459447**
 NOx **671,79 kg/j**
 NH3 **310,00 kg/j**

Sector	Categorie	Omschrijving	Eenheden	Stof	Emissie
	Woningen (nieuwbouw): Twee- onder-één-kap	Woningen	310,0	NOx NH3	671,79 kg/j 310,00 kg/j

Naam **Licht verkeer**
 Locatie (X,Y) **147607, 459484**
 Uitstoothoogte **2,5 m**
 Warmteinhoud **0,0 mw**
 NOx **85,53 kg/j**
 NH3 **6,39 kg/j**

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	1.860,0	NOx NH3	85,53 kg/j 6,39 kg/j

Naam **Vrachverkeer**
 Locatie (X,Y) **147609, 459483**
 Uitstoothoogte **2,5 m**
 Warmteinhoud **0,0 mw**
 NOx **4,12 kg/j**
 NH3 **< 1 kg/j**

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachverkeer	6,0	NOx NH3	4,12 kg/j < 1 kg/j

Deposities
natuur-
gebieden

Hoogste projectbijdrage (Oostelijke Vechtplassen)

Hoogste projectbijdrage per natuurgebied

- Habitatrictlijn
- Vogelrichtlijn
- Beschermd natuurgebied
- Habitatrictlijn, Vogelrichtlijn
- Habitatrictlijn, Beschermd natuurgebied
- Vogelrichtlijn, Beschermd natuurgebied
- Habitatrictlijn, Vogelrichtlijn, Beschermd natuurgebied

1 2 3

Depositie PAS-
gebieden

Natuurgebied	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrij- ding KDW	Ontwikkelings- ruimte beschikbaar
Oostelijke Vechtplassen	0,03	●	✓
Kolland & Overlangbroek	0,02	●	✓
Naardermeer	0,01	●	✓
Rijntakken	0,01	●	✓

- Geen overschrijding
- Wel overschrijding*
- Ontwikkelingsruimte beschikbaar**
- Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Nb-wet. Bij de toetsing aan de NB-wet gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

** Bij beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Nb-wet wordt vastgesteld of er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en of dat significante verslechtering uitgesloten kan worden.

Depositie per
habitatype

Oostelijke Vechtplassen

Habitatype	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrij- ding KDW	Ontwikkelings- ruimte beschikbaar
H9999:95 Habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H3140)	0,03	●	✓
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,03	●	✓
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,02	●	✓
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,02	●	✓
H91Do Hoogveenbossen	0,02	●	✓
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,02	○	✓
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,02	●	✓
H7210 Galigaanmoerassen	0,02	●	✓
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,01	●	✓
H6410 Blauwgraslanden	0,01	●	✓

Kolland & Overlangbroek

Habitatype	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrij- ding KDW	Ontwikkelings- ruimte beschikbaar
H91EoC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,02	●	✓

Naardermeer

Habitattype	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrijding KDW	Ontwikkelingsruimte beschikbaar
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,01	●	✓
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	○	✓
H6410 Blauwgraslanden	0,01	●	✓
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	○	✓

Rijntakken

Habitattype	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrijding KDW	Ontwikkelingsruimte beschikbaar
Hg1Fo Droge hardhoutooibossen	0,01	●	✓
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,01	●	✓
H6120 Stroomdalgraslanden	0,01	●	✓

- Geen overschrijding
- Wel overschrijding*
- ✓ Ontwikkelingsruimte beschikbaar**
- ✗ Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Nb-wet. Bij de toetsing aan de NB-wet gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

** Bij beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Nb-wet wordt vastgesteld of er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en of dat significante verslechtering uitgesloten kan worden.

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in de Benelux. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2015_20160125_31bd639486

Database versie 2015_20151211_3dec74e7e2

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-o>